

SAVET ZA ŠTAMPU, Komisiji za žalbe

ODGOVOR RADARA NA ŽALBU KOMPANIJE „APTUS“ D.O.O., BEOGRAD
povodom teksta „I novac dele na pogrešan recept“ objavljenog dana 28.04.2026. godine
(<https://radar.nova.rs/ekonomija/sumnjive-javne-nabavke-u-zdravstvu/>)

Poštovani članovi Komisije za žalbe, direktorki Aptusa, gospođi Kostić, nakon što smo dobili informaciju da se žalila Savetu za štampu (redakciji Radara pre toga nisu uputili nikakvu zamerku), ponudili smo da njen odgovor ili reagovanje na taj tekst objavimo. U prilog tome dostavljamo vam sadržaj mejla, koji je gospođi Kostić **20. maja u 22,02 h** poslao urednik Ekonomske rubrike Milan Čulibrk.

.....

Poštovana gospođo Kostić

Savet za štampu prosledio nam je Vašu žalbu, kao direktora preduzeća Aptus, zbog teksta koji je objavljen na sajtu „Radara“ 28. aprila. Bez namere da utičem na ishod buduće odluke Komisije za žalbe Saveta za štampu, želim samo da Vas obavestim da bismo odgovor Aptusa svakako objavili da ste nam ga poslali. Dok nam Savet za štampu nije prosledio Vašu žalbu, kao urednik ekonomije nisam ni znao da postoji neka zamerka na tekst našeg spoljnog saradnika Luke Benčika, autora teksta.

Kao mediju kome je stalo do istinitog informisanja javnosti i koji od osnivanja do danas ni jednom nije prekršio Kodeks novinara i novinarki Srbije, nadam se da još nije kasno i ukoliko želite mi ćemo vaše reagovanje na taj tekst objaviti čim ga prosledite redakciji „Radara“, na mejl redakcija@radar.rs ili na moj mejl milan.culibrk@radar.rs.

S poštovanjem

Milan Čulibrk, urednik Ekonomije u nedeljniku „Radar“

.....

Umesto odgovora, od Saveta za štampu, saznali smo da je gđa Kostić narednog dana, **21. maja u 13,51 h**, dopunila svoju žalbu. Ponavljam da ni ovoga puta nije kontaktirala redakciju Radara.

Što se same žalbe tiče, Aptus u njoj ne identifikuje ni jedan konkretan podatak iz „spornog“ teksta koji je netačan, neistinit ili izmišljen. Žalba ne tvrdi da su finansijski podaci pogrešni. Ne tvrdi da su podaci o broju zaposlenih netačni. Ne tvrdi da su podaci o prihodima ili EBITDA pokazatelju izmišljeni. Ona samo osporava kontekstualizaciju tačnih, javno dostupnih i proverljivih podataka koje sama kompanija podnosi nadležnim državnim institucijama.

Svi podaci navedeni u tekstu koji se odnose na Aptus preuzeti su isključivo iz javno objavljenih finansijskih izveštaja, koje sama kompanija podnosi Agenciji za privredne registre. Podatak o **22 zaposlena**, direktno je preuzet iz finansijskog izveštaja za 2024. godinu, Podatak o **prihodima većim od milijardu dinara**, takođe je tačan, jer ukupni prihodi za 2024. godinu iznose 1.029.403.000 dinara, direktno iz APR izveštaja.

Podatak o **neto profitnoj marži od 31,7 odsto** izračunat je tako što je neto dobit za 2024. godinu od 327.202.000 dinara podeljena sa ukupnim prihodima ($327.202.000 / 1.029.403.000 = 31,78$ **odsto**), tako da to nije interpretacija novinara, već egzaktni pokazatelj.

Podatak četvrti- **EBITDA porasla sa 289 na 408 miliona dinara u periodu 2022- 2024**. EBITDA za 2022. godinu iznosi 289.289.000 dinara; EBITDA za 2024. godinu iznosi 407.748.000 dinara. Oba podatka direktno su preuzeta iz APR finansijskih izveštaja i poklapaju se sa navodima u tekstu do poslednje cifre.

Tekst nigde ne izjednačava EBITDA sa neto dobiti niti vrši bilo kakvu pogrešnu finansijsku klasifikaciju. Svaki pokazatelj naveden je uz ispravnu terminologiju. Analiza koncentracije nabavki (15.925 ugovora UKC Srbije, od čega 3.114 ili 19,6% sa samo pet kompanija) urađena je na celokupnoj bazi odluka u periodu od 27. jula 2020. do 1. aprila 2026. godine.

U žalbi se, takođe, osporava tvrdnja da se neto profitna marža u industriji medicinskog potrošnog materijala u Evropi kreće u rasponu od četiri do devet procenata, uz prigovor da nije naveden izvor tog poređenja. Kompanija „Aptus“ d.o.o. registrovana je pod šifrom delatnosti 4646- Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima, što potvrđuju APR registar, sajt kompanije (<https://aptus.rs/>) i Registar privrednih subjekata. Reč je o čistoj trgovačkoj, posredničkoj firmi bez sopstvene proizvodnje, bez istraživanja i razvoja i bez infrastrukturnih troškova karakterističnih za proizvođače medicinskih sredstava.

Industrijska literatura i sektorske analize konsistentno pokazuju da su neto profitne marže veleprodajnih distributera medicinskog potrošnog materijala u Evropi niske, zbog sistema javnog zdravstvenog osiguranja, regulatornog pritiska na cene i visoke konkurencije u distributivnom lancu. Damodaran industrijska baza podataka za sektor Healthcare Products i Medical Supplies, koja je javno dostupna i akademski citirana, beleži prosečne neto marže u ovom sektoru znatno ispod 10 odsto za distributere koji nemaju sopstvenu proizvodnju:

https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/margin.html. Roland Berger Global MedTech analiza potvrđuje da kompanije u segmentu nediferenciranog potrošnog medicinskog materijala imaju najniže EBITDA marže u čitavom MedTech sektoru: <https://www.rolandberger.com/en/Insights/Publications/Can-the-MedTech-sector-keep-outperforming.html>.

Aptusova neto marža od 31,78 odsto nije samo iznad referentnog opsega- ona je višestruko viša od industrijskog standarda za distribuciju medicinskog potrošnog materijala. Iznošenje tog podatka i pozivanje javnosti da postavi ekonomsko pitanje o tome šta ga objašnjava nije kleveta, već suština istraživačkog novinarstva.

U žalbi se navodi i da su kvalifikacije „ekskluzivni posrednik“ i „uigrani partner države“ neosnovane da nanose štetu poslovnom ugledu kompanije. Pritom, kvalifikacija „ekskluzivni posrednik“ nije vrednosni sud, već ekonomska klasifikacija koja direktno proističe iz javno dostupnih podataka. Firma registrovana kao trgovačko preduzeće, bez sopstvene proizvodnje, sa 22 zaposlena, prihodom od više od milijardu dinara i neto dobiti od 327 miliona dinara, čiji je primarni kupac državna zdravstvena ustanova, ekonomski se definiše upravo kao ekskluzivni posrednik. Ovaj termin opisuje poslovni model, ne implicira ništa drugo.

Kvalifikacija „uigrani partner države“ opisuje tržišni položaj kompanije u kontekstu sistema javnih nabavki. Ona ne sadrži optužbu za korupciju i ne kvalifikuje bilo čije postupanje kao nezakonito, a Kodeks novinara ne zabranjuje analitičke kvalifikacije zasnovane na verifikovanim podacima.

Tačno je da autor pre objavljivanja teksta nije kontaktirao kompaniju radi provere informacija, jer je svoju analizu bazirao na javno dostupnim podacima iz dva javna registra — Agencije za privredne registre i Portala javnih nabavki Republike Srbije (<https://jnportal.ujn.gov.rs/>). Svi podaci koji se odnose na „Aptus“ preuzeti su iz dokumenata koje sama kompanija podnosi nadležnim

institucijama i koje je time dobrovoljno učinila javnim. Tekst ne iznosi privatne, poverljive niti neproverljive informacije.

Naknadno, Aptusu je ponuđena mogućnost da odgovori na sve što smatra spornim u tekstu i taj odgovor bismo istog časa objavili. Na tu ponudu Radara, Aptus nije ni odgovorio i umesto toga već sutradan je Savetu za štampu dostavio dopunjenu žalbu. Ne znamo da li je to uobičajeno, jer do sada Radar od osnivanja ni jednom nije kažnjen za kršenje Kodeksa.

Redakcija smatra da je tema legitimna, jer se u tekstu analizira trošenje javnog novca u zdravstvenom sistemu Republike Srbije. Baza podataka Portala javnih nabavki UKC Srbije iz koje je izvedena analiza o 15.925 ugovora i koncentraciji 19,6 odsto nabavki kod pet kompanija javno je dostupna i proverljiva. Analiza finansijskih pokazatelja kompanija koje dominantno posluju sa državnim zdravstvenim institucijama, a finansiraju se iz sredstava zdravstvenog osiguranja- dakle iz džepova svakog osiguranika u Srbiji- po svim standardima predstavlja materiju od izraženog i neospornog javnog interesa.

Poglavlje I Kodeksa novinara i novinarki Srbije definiše da je novinar dužan da radi u javnom interesu i da objavljuje činjenice neophodne građanima za donošenje informisanih odluka. Poglavlje III definiše odgovornost novinara prema javnosti kao primarnu- ispred odgovornosti prema bilo kom privrednom subjektu. Predmetni tekst u potpunosti je u skladu sa tim načelima.

Urednik Ekonomske rubrike Radara Milan Ćulibrk i autor teksta Luka Benčik